

TILLÆG TIL

REGIONAL PARTNERSKABSAFTALE OM VÆKST OG ERHVERVSUDVIKLING MELLEM REGERINGEN OG VÆKSTFORUM FOR REGION SYDDANMARK

4. JUNI 2009

Indledning

Verdensøkonomien befinder sig midt i et alvorligt tilbageslag. Det påvirker også Danmark og har medført faldende eksport, aftagende vækst og stigende ledighed i hele landet. Det er væsentligt, at Danmark så hurtigt som muligt kommer tilbage i vækstsporet, og at ledigheden dermed ikke bider sig fast.

Regeringen har taget en række initiativer for at imødegå den aktuelle økonomiske afmatning, blandt andet med bankpakken og kreditpakken, der giver mulighed for statslige kapitalindskud i penge- og realkreditinstitutterne, eksportordninger og aftalen om Forårspakke 2.0, som indeholder lavere skat på arbejde, muligheden for udbetaling af opsparede SP-midler, fremrykning af investeringer og pulje til renoverings- og bygningsarbejde.

Vækstforum for Syddanmarks analyser viser, at der over de seneste 10 år i Syddanmark er etableret 40.000 nye jobs i serviceerhvervene, mens der er nedlagt 30.000 jobs i produktionserhvervene. Samtidig viser analyser, at den økonomiske krise forstærker nedlukningen af jobs i produktionserhvervene og rammer især de lavtuddannede. Vækstforum har forholdt sig til denne udvikling i forbindelse med Vækstforums handlingsplan for 2009-10. Det overordnede tema for handlingsplanen er omstilling i eksisterende erhverv og udvikling af nye væksterhverv, der skaber fremtidens jobs og øger værditilvæksten i de syddanske erhverv. Handlingsplanen skal dermed bidrage til at bringe region Syddanmark gennem krisen på lang sigt.

For at afbøde krisens virkninger på kortere sigt har Vækstforum vedtaget en samlet regional vækstpakke, der indeholder følgende elementer: Markedsføring af jobmuligheder i Syddanmark, fastholdelse og forøgelse af antallet af elev- og praktikpladser, fastholdelse af de unge i uddannelsessystemet, samt samarbejde om offentligt byggeri.

Desuden har Vækstforum for Region Syddanmark taget initiativ til at etablere en kapitalfond, som skal stille kapital til rådighed for nye vækstvirksomheder inden for velfærdsteknologier og - services.

I perioden 2007-2008 har Vækstforum for Region Syddanmark indstillet i alt 380 mio. kr. til aktiviteter, som kan styrke udviklingen i regionens erhvervsliv. Projekterne har et samlet budget på i alt 659 mio. kr.

Vækstforum for Region Syddanmark, Beskæftigelsesrådet for Syddanmark, beskæftigelsesministeren og økonomi- og erhvervsministeren har drøftet erhvervs- og beskæftigelsesudviklingen i regionen og mulighederne for at styrke samarbejdet for at imødekomme udfordringerne i den aktuelle økonomiske situation og skabe afsæt for fornyet vækst i regionen.

Parterne drøftede blandt andet:

- En tidlig og aktiv indsats for ledige, hvor ikke mindst kortuddannede er ramt som følge af tilpasninger i produktionserhvervene.
- En styrket indsats for at flere unge gennemfører en uddannelse og ikke fastholdes i ledighed, herunder for praktikpladser og reglerne for at godkende praktikpladser.
- Situationen omkring større virksomhedsindskrænkninger.
- Mulighederne for at styrke nye og mindre virksomheders adgang til risikovillig kapital.
- Hvordan nye vækst- og beskæftigelsesmuligheder inden for blandt andet velfærdsteknologi, klima og energi samt fødevareområdet bedst muligt fremmes.
- Det grænseoverskridende samarbejde, herunder potentialet i at udvikle den dansk-tyske grænseregion til en vækstregion.

Regeringen og Vækstforum for Region Syddanmark er på den baggrund enige om nedenstående tillæg til partnerskabsaftalen om vækst og erhvervsudvikling fra 2007, der indgås inden for eksisterende økonomiske rammer. Parterne er enige om at mødes for at drøfte fremdriften inden for aftaleområderne og vurdere behovet for nye initiativer, der kan indgå i en ny partnerskabsaftale fra 2010.

Uddannelse og arbejdskraftudbud

1. Styrket samarbejde på uddannelsesområdet

Regeringen og vækstforum har i partnerskabsaftalen fra 2007 sat som mål, at flere unge skal have en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse.

I forlængelse heraf har regeringen og de regionale vækstfora gennemført en række tiltag i regi af partnerskabsaftalerne. Både hver for sig og i fællesskab.

For at styrke effekten af tiltagene vil Undervisningsministeriet etablere et dialogforum, der blandt andet skal fremme et tættere og et kontinuerligt samarbejde mellem de relevante aktører.

Dialogforummet vil bestå af uddannelsesinstitutionernes lederforeninger og en repræsentant fra hhv. Kommunernes Landsforening og Danske Regioner. De regionale vækstfora vil blive inviteret til at deltage i relevante møder. Dialogforummet skal blandt andet inden for forsøgs- og udviklingsprojektområdet fremme opdateret viden om de enkelte uddannelsessektorer og styrke en mere tværgående indsats.

2. Styrket indsats i forhold til at øge gennemførelsen på ungdomsuddannelserne

Region Syddanmark og ungdomsuddannelserne arbejder i fællesskab på at udvikle Syddansk Uddannelsesaftale. Samtlige ungdomsuddannelser, repræsentanter for grundskolen og aftagerne af eleverne (offentlig, private arbejdsmarked samt de videregående uddannelsesinstitutioner) vil i fællesskab indgå en partnerskabsaftale, Syddansk Uddannelsesaftale. Aftalen skal sætte gensidige handlinger bag udfordringerne i forhold til at få flere af en ungdomsårgang til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Regeringen ser positivt på initiativet med Syddansk Uddannelsesaftale.

Parterne er enige om, at fleksibilitet imellem de forskellige typer af ungdomsuddannelserne er vigtig, således at der er mulighed for merit og omvalg. Parterne er også enige om, at have fortsat fokus på at reducere frafaldet på ungdomsuddannelserne, fx ved øget koordination.

3. Praktikpladser og ungdomsuddannelser

For at bidrage til at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse, vil parterne fortsat bidrage til at øge antallet af praktikpladser og fremme kvaliteten i praktikforløbene.

De regionale vækstfora opfordres til aktivt at arbejde for, at der tilvejebringes praktikpladser og ansættes flere erhvervsuddannelseselever og egu-elever inden for det offentlige område og i de private virksomheder.

Regeringen har sammen med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre i lyset af den aktuelle økonomiske situation indgået en aftale om en praktikpladspakke, der på en række områder forbedrer vilkårene for at etablere nye praktikpladser. Pakken reducerer bl.a. arbejdsgivernes risici ved at tage nye elever ind, selvom der er usikkerhed om tilgangen i ordrebøgerne. I forlængelse heraf og som en nødløsning på

kort sigt drøfter undervisningsministeren og arbejdsmarkedets parter endvidere mulighederne for øget anvendelse af skolepraktik.

Parterne vil desuden i relation til ungdomsuddannelserne bidrage til, at der sættes særlig fokus på unge udenfor byområderne og unge med stor frafaldsrisiko.

4. Nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed

Parterne er enige om, at en af forudsætningerne for at sikre den fremtidige arbejdskraft er, at flere studerende vælger naturvidenskabelige fag på de videregående uddannelser.

Regeringen har taget initiativ til at etablere et nationalt center for undervisning i natur, teknik og sundhed. Centeret har til formål at styrke, forny og udvikle undervisningen i natur, teknik og sundhed samt relevante beslægtede fagområder i grundskolen, ungdomsuddannelserne og på relevante videregående uddannelser. Centeret skal fx understøtte netværksdannelse mellem undervisere og private virksomheder og yde støtte til udviklingsprojekter. Der lægges op til at centerbestyrelsen, der er ansvarlig for centerets organisering, skal etablere decentrale enheder.

Parterne vil i fællesskab medvirke til at understøtte den lokale forankring af det nyetablerede nationale center for undervisning i natur, teknik og sundhed.

5. Tidlig og aktiv indsats for ledige

Parterne er enige om, at der er behov for en tidlig og aktiv indsats for ledige. For unge er målet med den tidlige indsats en ordinær uddannelse.

Regeringen har iværksat flere initiativer, som understøtter en tidlig og aktiv indsats, herunder målrettede uddannelsesstilbud:

- Øget fokus på den tidlige indsats i jobcentrene, herunder den virksomhedsrettede indsats.
- Ufaglærte voksne har fået ret til at komme i voksenlære med tilskud indenfor områder med gode eller rigtige gode beskæftigelsesmuligheder.
- Som led i et 3-årigt forsøg kan jobcentrene fremover give ledige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse eller med en forældet uddannelse mulighed for at deltage i længerevarende uddannelsesforløb. Muligheden gælder for de ledige, som ikke umiddelbart kan formidles arbejde inden for deres faglige område. Uddannelsen skal være rettet mod beskæftigelse inden for områder, hvor der er gode eller rigtig gode beskæftigelsesmuligheder.
- For ledige unge uden uddannelse, som er under 30 år, er målet at komme i gang med en uddannelse på ordinære vilkår. Derfor fremrykkes tidspunktet for hvornår de unge skal aktiveres første gang til senest efter 3 måneders ledighed.
- Ungereglerne forenkles hvilket sikrer, at sagsbehandlere i jobcentret har fuld fokus på, at ledige unge kommer i gang med en kompetencegivende uddannelse eller hurtigt får et job. Derudover får jobcentermedarbejderen friere hænder i forhold til at kunne vælge fra paletten af redskaber til at aktivere de unge.

6. Midler fra EU's globaliseringsfond som supplement til den eksisterende beskæftigelsesindsats

Region Syddanmark overvejer i tilfælde af en konkret situation, blandt andet de mange afskedigelser på Danfoss, der opfylder EU's kriterier, at tage initiativ til at søge midler fra EU's globaliseringsfond til aktiviteter, der supplerer den eksisterende beskæftigelsesindsats for at få de ledige ind på arbejdsmarkedet igen hurtigst muligt. Parterne er enige om i fællesskab at indlede en proces, der nærmere skal afdække mulighederne for at bruge fonden.

7. Hjælp til ledighedstruede

Parterne er enige om, at der er behov for en indsats overfor de mennesker som varsles afskediget.

Regeringen har iværksat flere initiativer, som udbygger og forbedrer varslingsindsatsen:

- Der er blevet etableret et nationalt varslingsberedskab, som sikrer at jobcentre og beskæftigelsesregioner sætter hurtigt og effektivt ind med hjælp til mennesker, der varsles afskediget. Hjælpen skal komme før, afskedigelsen bliver en realitet.
- Varslingsstilbuddene er blevet udvidet til at gælde i flere varslingsager og varslingsmidlerne er blevet mere end fordoblet.

8. Omstilling for området omkring Odense Stålskibsværft (Lindø)

Det forventes, at globaliseringen vil stille området omkring Odense Stålskibsværft over for store udfordringer. Med værftet, de mange underleverandører og beslægtede virksomheder er der oparbejdet en erhvervsmæssig specialisering inden for metalindustri og transportmiddelindustri. Der er regionalt og lokalt igangsat et arbejde med at afdække områdets erhvervsmæssige og videnskabelige kompetencer med henblik på at identificere og understøtte fremtidige vækstmuligheder.

Parterne er enige om nøje at følge udviklingen og koordinere indsatsen.

9. Bedre udnyttelse af indvandreres kvalifikationer

Regeringen har udviklet en række værktøjer og støttemuligheder, som skal sikre integrationen af indvandrere på arbejdsmarkedet og bedre udnyttelse af indvandreres kvalifikationer.

De regionale aktører inviteres til at indgå i et samarbejde om at udbrede brugen af disse værktøjer.

10. Erhvervsakademier, professionshøjskoler, universiteter og videntcentre som omdrejningspunkt for erhvervsfremme i regionerne

Mange virksomheder efterspørger medarbejdere med kompetencer til at indgå i, gennemføre og lede innovationsprocesser. Særligt små og mellemstore virksomheder re-

krutterer medarbejdere med disse kompetencer fra Undervisningsministeriets og Videnskabsministeriets videregående uddannelsesinstitutioner.

Parterne er enige om at undersøge mulighederne for at fremme uddannelsesinstitutionernes samarbejde med det regionale erhvervsliv om uddannelse af medarbejdere med viden om fx brugerdreven innovation, innovationsledelse eller klimarelaterede spørgsmål.

Samarbejdet vil fx kunne bestå i udvikling af efter- og videreuddannelses tilbud, dialog om, hvordan innovation eller klima kan integreres i undervisningen fx ved at gennemføre konkrete udviklingsprojekter i virksomheder i forbindelse med undervisningen samt i opbygning af erhvervspolitiske videncentre på uddannelsesinstitutionerne.

I samarbejde mellem Undervisningsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og de regionale vækstfora kan der udvælges konkrete erhvervspolitiske satsningsområder, indenfor hvilke uddannelsesinstitutionerne skal opbygge særlig viden og kompetencer.

Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder

11. Risikovillig kapital

Parterne er enige om at have fokus på fortsat at medvirke til, at virksomheder har adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

Regeringen har med bank- og kredittpakken gennemført en række tiltag, der bidrager til, at der er et tilstrækkeligt kapitalgrundlag i den finansielle sektor. Det mindsker risikoen for, at ellers sunde virksomheder ikke kan få deres aktiviteter finansieret i kreditinstitutterne.

Regeringen har nedsat et udvalg for "Fremtidens marked for risikovillig kapital", der skal se på mulighederne for at tiltrække kapital i de kommende år. Udvalget skal som led heri komme med forslag til, hvorledes den risikovillige kapital i højere grad kan understøtte målsætningen om at skabe flere nye vækstvirksomheder. Regeringen vil drøfte situationen på markedet for risikovillig kapital med partierne bag globaliseringsaftalen i efteråret 2009.

12. Iværksætterfond i Vestdanmark

Regeringen og Vækstforum for Region Syddanmark er enige om at undersøge mulighederne for at etablere en Iværksætterfond i Vestdanmark i samarbejde med Vækstforum for Region Midtjylland og Nordjylland. Iværksætterfonden skal styrke adgangen til risikovillig kapital til iværksættere i lyset af den aktuelle økonomiske situation.

Parterne vil i de kommende måneder arbejde på at finde en model for en Iværksætterfond i Vestdanmark

13. Supplerende strukturfondsfinansieret indsats til rådgivning og kapital til unge innovative virksomheder

Regeringen har øremærket i alt 30 mio. kr. til medfinansiering af strukturfondsfinansierede regionale projekter, der har til formål at støtte kvalificerede opstartsvirksomheder og/eller unge innovative virksomheder (SMV) i et sammenhængende forløb, der kombinerer rådgivning og kapital. Hvert vækstforum kan få medfinansiering til ét projekt. Erhvervs- og Byggestyrelsen tager initiativ til nærmere dialog omkring rammerne for udmøntningen af de 30 mio. kr.

14. Sammenhængende rådgivningssystem

En række aktører bidrager til det offentlige rådgivningssystem - fx lokale erhvervsrådgivningscentre, væksthuse, Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter, Danmarks Eksportråd, Dansk Design Center og Patent- og Varemærkestyrelsen.

Parterne er enige om at skabe et mere sammenhængende rådgivningssystem for nye og mindre virksomheder med vækstpotentiale.

Med etableringen af de regionale væksthuse er adgangen til kvalificeret rådgivning styrket. Bl.a. via ambassadørordninger og kompetenceudvikling af væksthuses medarbejdere i samarbejde med en række styrelser og ministerier.

Regeringen har nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der bl.a. har til opgave at udarbejde et forslag for samspillet mellem aktører i rådgivningssystemet, der skal sigte mod, at de forskellige dele af rådgivningssystemet bliver mere sammenhængende for iværksættere og virksomheder. Parterne vil i fællesskab udmønte relevante indsatser i forlængelse af regeringens udspil, særligt tiltag der kan bidrage til kvaliteten og sammenhængen mellem det nationale, regionale og lokale niveau i det offentlige rådgivningssystem.

15. Uddannelse i iværksætteri, innovation og entreprenørskab

Parterne er enige om at styrke samarbejdet om iværksætteri og idéudvikling i uddannelserne og således bidrage til, at Region Hovedstaden fastholder det høje niveau for antallet af nystartede virksomheder og for resten af regionerne, at der etableres flere nye virksomheder.

Regeringen vil skabe en samlet offentlig strategi for uddannelse i iværksætteri, innovation og entreprenørskab i hele uddannelsessystemet, med fokus på ungdomsuddannelser og videregående uddannelser.

I den forbindelse vil man søge at skabe en organisering, der kan samle aktørerne inden for uddannelse i iværksætteri.

Vækstforum for Region Syddanmark er positivt indstillet overfor at bidrage til at få volumen i centrets aktiviteter, i det omfang det matcher de fire forretningsområder i Vækstforums Handlingsplan 2009-10, og kan forankres lokalt.

Innovation

16. Virksomhedsrettet innovationsstrategi og offentlig privat samarbejde om innovation

Parterne har sat som mål, at andelen af innovative virksomheder skal øges, at midler til innovation skal udgøre en stigende andel af regionens BNP og at flere virksomheder udvikler nye produkter og serviceydelser.

Regeringen vil i 2009 udarbejde en virksomhedsrettet innovationsstrategi med henblik på at sikre, at virksomhederne har gode rammevilkår for deres innovationsaktiviteter. Som led i udarbejdelsen af strategien undersøges blandt andet om der er behov for at styrke rammerne for offentlig-privat innovation til gavn for kvalitet og effektivitet i de offentlige serviceydelser og for nye forretningsmuligheder i erhvervslivet.

Vækstforum vil blive inddraget i udmøntningen af strategien i relevant omfang.

Vækstforum Syddanmark har taget initiativ til at oprette et videnscenter for offentlig-privat innovation og velfærdsteknologi i regionen. Videnscenteret skal forankres ved Syddansk Universitet og skal oparbejde og formidle viden om offentlige-private innovationssamarbejder med fokus på at udvikle velfærdsteknologier og – service, som kan frigøre ressourcer, skabe bedre velfærd for borgerne samt skabe nye vækst og eksportmuligheder.

17. Klyngeudvikling

Danmarks Vækstråd har til regeringen og de regionale vækstfora i maj 2008 påpeget, at Rådet ser et potentiale i et styrket tværregionalt samarbejde om fælles udfordringer på tværs af vækstfora. På den baggrund støttede Danmarks Vækstråd i 2008 via den konkurrenceudsatte pulje en række projekter, der kan forbedre rammevilkårene for udvikling af erhvervsklynger. Som led i udmøntningen af den konkurrenceudsatte pulje har Danmarks Vækstråd bakket op om at støtte udviklingen af projektet "Reg X". RegX kan på nationalt plan fremme klyngeudvikling og open-innovation samarbejde på tværs af klynger og regioner. Reg X forventes at stille viden til rådighed og yde tilbud om kompetenceopbygning, forsknings- og udviklingsaktiviteter, erfaringsopsamling og vidensspredning.

Som led i det fortsatte arbejde med at styrke grundlaget for arbejdet med styrkepositioner og klynger vil parterne bidrage til at fremme samarbejdet mellem relevante regionale projekter, der arbejder med klyngeudvikling, måling mv.

Rådet for Teknologi og Innovation under Videnskabsministeriet vil samarbejde med vækstfora om at sikre relevant koordinering og videndeling mellem RegX og de nationale innovationsnetværk, herunder fx indgå i styregruppen for RegX.

18. Welfare Tech Region

Vækstforum vil opbygge et internationalt førende miljø for udvikling og design af velfærdsteknologier til social- og sundhedsområdet, Welfare Tech Region. Initiativet bygger på regionens viden og erhvervsmæssige kompetencer inden for robotteknologi og telemedicin. Initiativet tager udgangspunkt i eksisterende innovationsnetværk inden for Mekanik, Aluminium, Stål og Plast samt i et grænseoverskridende perspektiv og skal skabe tværgående samarbejde om udvikling af velfærdsteknologier. Initiativet omfatter også etablering af et kompetencemiljø for robotdesign og etablering af en ny ingeniøruddannelse med fokus på RoboMedico.

Udvikling og større anvendelse af velfærdsteknologier skal bidrage til at afhjælpe mangelen på arbejdskraft indenfor det offentlige. Vækstforum vurderer, at udviklingen af nye velfærdsteknologier og -løsninger samtidig kan skabe nye forretningsmuligheder for erhvervslivet. Væsentlige syddanske aktører er RoboCluster, Center for Robotteknologi, MedCom, Designskolen Kolding og Teknisk Fakultet på Syddansk Universitet samt andre aktører fra de regionale innovationsmiljøer.

Regeringen støtter op om initiativet gennem Videnskabsministeriets støtte til innovationsnetværkene Robocluster, Alucluster og Plastcenter. De regionale parter vil derudover gøre brug af mulighederne for at søge yderligere midler inden for de eksisterende statslige forsknings- og innovationsprogrammer.

Regeringen vil desuden understøtte Vækstforums satsning på velfærdsteknologier gennem opbygning af fokuseret viden i GTS-systemet, international videnhjemtagning samt samarbejde med Invest in Denmark om investeringsfremme inden for sundheds-IT. Parterne er derudover enige om at synliggøre mulighederne i designanvendelse inden for velfærdsteknologier og -services.

19. Design som vækstskaber

Region Syddanmark ønsker at være nationalt udstillingsvindue for design som vækstskaber. Væsentlige aktører i regionens arbejde er Designskolen Kolding, SDU, Væksthusets designambassadører, design og formgivningsvirksomheder samt syddanske virksomheder der bruger design.

Dansk Design Center vil gerne indgå som sparringspartner i en udviklingsgruppe, der bidrager med viden og netværk til at udbrede design i produkt- og procesudvikling.

Derudover opfordrer regeringen vækstforum til at invitere Center for Kultur og Oplevelsesøkonomi til at bidrage med viden til projekter vedrørende samspil mellem kultur og erhvervsliv.

20. Innovation og internationalisering

Parterne er fortsat enige om betydningen af at videreudvikle det eksisterende samarbejde om innovation.

For mange virksomheder kan det være en fordel at have adgang til internationale kilder til innovation og førende udenlandsk teknologi, viden og netværk. Danmarks Eksportråd vil derfor invitere de regionale vækstfora/Væksthusene til at indgå i en styrket dialog med de danske innovationscentre i Shanghai, München og Silicon Valley med henblik på øget samarbejde.

Markedsføring af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme

21. Videreførelse af Vestdansk Investeringsfremme

Regeringen og vækstforum har i partnerskabsaftalen i 2007 sat som mål, at der skal tiltrækkes/fastholdes flere videntunge arbejdspladser i Danmark.

Parterne er enige om vigtigheden af at fortsætte samarbejdet i Foreningen Vestdansk Investeringsfremme mellem Invest in Denmark og de veldanske regioner om at tiltrække udenlandske virksomheder og kapital efter 2009.

Parterne er enige om, at de senest 1. november 2009 træffer beslutning om den videre finansiering af hensyn til de medarbejdere, der er ansat under foreningen. Der bliver i øjeblikket gennemført en evaluering af samarbejdet, som kan indgå i beslutningsgrundlaget for Vækstforum Syddanmark, Vækstforum Midtjylland og Vækstforum Nordjylland i forbindelse med behandling over sommeren 2009 af ansøgninger om fortsat finansiering.

22. Oplevelsesøkonomi

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om, at der er behov for at samarbejde om at realisere de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Parterne vil arbejde for at sikre en god regional forankring af arbejdet i det kommende Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi. Derudover vil både regeringen og de regionale vækstfora støtte op om arbejdet i de fire oplevelseszoner og samarbejde for at sikre en god regional forankring af arbejdet i de zoner de respektive regionale vækstfora, deltager i.

23. Turisme

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at samarbejde om at skabe øget værditilvækst i turismen.

VisitDenmark har udarbejdet en fælles strategi for dansk turisme frem mod 2015, som samler de lokale, regionale og private parter i turismen. Regeringen bakker op om den fælles strategi.

De regionale vækstfora og regeringen er enige om at indgå i dialog om, hvordan den fælles strategi bedst muligt implementeres såvel nationalt som regionalt. De regionale vækstfora vil på baggrund af dialogen implementere den fælles strategi og således lade

den fælles strategi afspejle i de regionale erhvervsudviklingsstrategier / handlingsplaner. For så vidt angår implementeringen af erhvervspartner-skaber forventes vækstforaene at bidrage i forhold til de indsats, som matcher turismeudviklings- og markedsføringsbehovene i den enkelte region.

Regeringen vil desuden invitere de regionale vækstfora til at bidrage til regeringens arbejde med at sikre den bedst mulige fremtidige organisering af den danske turismeindsats.

Grøn vækst

24. Regional implementering af Erhvervsklimastrategi

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at fremme et godt samspil og samarbejde mellem den nationale og regionale indsats for fremme af vedvarende energi.

Parterne er enige om at indgå i dialog om, hvorledes initiativer i regeringens kommende Erhvervsklimastrategi bedst muligt forankres regionalt. Regeringens Erhvervsklimastrategi skal sikre de bedst mulige betingelser for, at dansk erhvervsliv kan udnytte det globale behov for at forebygge og tilpasse sig klimaforandringerne.

25. Udvikling af ny teknologi ved CO2-neutralt sygehusbyggeri

Regionsrådet har i sin sygehusplan lagt op til, at der skal bygges et nyt Universitetshospital i Odense, der skal stå færdigt om 10 år. Regeringen har i januar 2009 vurderet, at projektet bør prioriteres og meddelt et foreløbigt tilsagn om støtte fra kvalitetsfonden, og i den forbindelse fastlagt en samlet investeringsramme for projektet.

Regionsrådets vision for det nye Universitetshospital er at skabe de bedste rammer for helbredelse. Inden for visionen og de givne rammer har Region Syddanmark i forbindelse med vedtagelsen af sin bæredygtighedsstrategi sat som mål, at det nye Universitetshospital i Odense skal være CO2-neutralt som det første hospital i verden. Region Syddanmark ønsker med det nye universitetshospital at sætte standarden for fremtidens hospitaler og at tilbyde denne udfordring som en platform til at fremme erhvervsudviklingen.

Region Syddanmark forventer, at byggeriet vil medføre udvikling af nye teknologier, systemer og metoder med erhvervs- og eksportpotentiale, idet den øgede efterspørgsel efter energirigtigt byggeri kan anvendes til at skabe vækst, udvikling og innovation inden for såvel byggeri som andre erhverv, f.eks. mekatronik.

Region Syddanmark vil i dialog og eventuelt samarbejde med staten om udvikling og udveksling af ny viden i forbindelse med byggeriet.

26. Fokus på regional grøn vækst

Udviklingen af Danmark til en grøn vækstøkonomi skal forankres bredt i det danske samfund. Regeringen ønsker en udvikling, hvor alle områder i Danmark bidrager aktivt til omstillingen af det danske samfund til grøn vækst og får del i de nye udviklingsmu-

ligheder. Regeringen vil derfor fremlægge et regionalpolitisk udspil om et Danmark i balance og invitere de regionale vækstfora til at bidrage til udviklingen og forankringen af relevante tiltag.

Som led i udmøntningen af "Grøn vækst" vil repræsentanter fra vækstfora blive inviteret til at deltage i innovationspartnerskaber i forbindelse med oprettelsen af GUDP (Grønt Udviklings- og Demonstrations Program).

27. Deltagelse i fokusanalyse vedrørende udvikling i udkantsområder

Regeringen og vækstfora er enige om, at det skal være attraktivt at bo, leve og arbejde i alle egne af Danmark. Det gælder også landdistrikter og yderområder.

Parterne er enige om at styrke det videnbaserede grundlag for den fremtidige erhvervsudvikling i de tyndt befolkede områder. Parterne har i den forbindelse igangsat en analyse, der skal udpege strategiske indsatsområder og konkrete projektforslag. Fra regeringens side deltager Indenrigs- og Socialministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Grænseoverskridende samarbejde

28. Det grænseoverskridende samarbejde

Det grænseoverskridende samarbejde er styrket finansielt i perioden 2007-13. Fra 2007-2013 har EU via strukturfondene stillet ca. 104 mio. kr. årligt til rådighed til grænseoverskridende og tværnationale samarbejde, hvilket er en betydelig forøgelse i forhold til perioden 2000-2006. De regionale vækstfora indgår i de tværnationale styringskomiteer og indstiller om eventuel medfinansiering af de regionale udviklingsmidler.

Parterne er enige om, at der fortsat skal være et stærkt samarbejde i forhold til naboregioner.

Region Syddanmark og Schleswig-Holstein indgik i juni 2007 en dansk-tysk partnerskabsaftale for at udvikle området fra grænse- til vækstregion. I forlængelse heraf udarbejder Region Syddanmark sammen med delstatsregeringen og Region Sønderjylland-Schleswig en ny strategi for det grænseoverskridende samarbejde for at udvikle fælles styrkepositioner og fjerne barrierer.

Regeringen vil fortsat bidrage til at synliggøre og udfolde grænseregionens visioner i de løbende drøftelser med den tyske regering og delstatsregering og regeringen står fortsat til rådighed for at drøfte de løbende muligheder, der er i de enkelte grænseoverskridende samarbejder.

29. Gensidig anerkendelse af uddannelse

Undervisningsministeriet og CIRIUS (Videnskabsministeriet) vil understøtte den udvikling, der allerede er i gang i regionen vedrørende gensidig anerkendelse af uddannelser og lettere mobilitet over landegrænsen.

30. Databank

Parterne er desuden enige om at afdække mulighederne for at samarbejde om at sikre et bedre datagrundlag for den fælles udvikling i Syddanmark og Schleswig-Holstein.

Regeringen vil lægge vægt på, at udviklingen af grænseoverskridende data, hvor det er relevant, sker i samarbejde mellem Region Sjælland og Region Syddanmark og relevante tyske myndigheder.

31. Information til grænsependlere

Parterne er enige om, at der kan tilvejebringes relevant information til udlændige, der søger arbejde i Danmark, herunder pendlere i den dansk-tyske grænseregion.

Regeringen har taget en række initiativer i den forbindelse. Med regeringens jobplan fra februar 2008 er der i efteråret 2008 oprettet tre Workindenmark-centre, der skal servicere virksomheder i Danmark og udenlandske arbejdssøgende. Heraf er det ene, Workindenmark South, placeret i Odense og dækker bl.a. det sønderjyske område.

Med lanceringen af portalen www.workindenmark.dk i efteråret 2008 er der skabt – én indgang – hvor alle typer af danske virksomheder og udenlandske arbejdssøgende, herunder tyske arbejdssøgende, kan få alle relevante informationer i forbindelse med at arbejde og bo i Danmark, herunder skatteforhold m.v. Hjemmesiden udvides med en tysk version i løbet af forsommeren.

Derudover foregår der en udstrakt servicering af udenlandske arbejdssøgende – og især tyske arbejdstagere – via Eures Crossborder-samarbejdet, Sønderjylland- Schleswig, og i jobcentrene i Sønderjylland, særligt i jobcentrene i Aabenraa, Tønder og Sønderborg. Crossborder-samarbejdet har sin egen hjemmeside, www.eures-kompas.eu, som bl.a. informerer og rådgiver arbejdstagere og arbejdsgivere i Sønderjylland-Schleswig om jobmuligheder, søgning efter arbejdskraft og arbejds- og levevilkår m.v. på tværs af den dansk-tyske grænse.

Såfremt vækstforum ønsker at etablere en regional portal for grænsependlere, vil regeringen bidrage med relevant statslig information. Fx kan CIRIUS levere baggrundsviden om tyske uddannelseskvalifikationer og CIRIUS' vurderingsstandard for tyske uddannelser.

I takt med at Region Syddanmark, delstaten Schleswig-Holstein og Region Sønderjylland-Schleswig konkretiserer den ny strategi og identificerer barrierer for vækst og samliv over grænsen vil vækstforum tage initiativ til en dialog med staten for at afklare, hvordan disse barrierer kan nedbrydes og hvordan der kan informeres om løsninger på en

dansk-tysk portal for grænsependlere og virksomheder. Dette gælder specifikt spørgsmål om skatteligning, sygesikring og pension samt anerkendelse af uddannelser.

32. Mobilitet i grænseregionen

Parterne har noteret sig aftalen om ”En grøn transportpolitik”, som er indgået af regeringen, S, DF, R, SF og LA. Transportaftalen indbefatter en række projekter i Region Syddanmark, og parterne vil inden for rammerne af aftalen finde en model for at drøfte muligheden for at udbygge samarbejdet over grænsen. Følgende initiativer skal overvejes:

- at der som led i den strategiske analyse af udbygningsmulighederne i Østjylland foretages en kortlægning af de tyske planer for udvikling af infrastrukturen i Nordtyskland og
- at banestrækningen mellem Vojens og Vamdrup udbygges til dobbeltspor, idet perspektivet er, at hele strækningen mellem Lunderskov og Padborg på sigt bliver fuldt udbygget til dobbeltspor.

Status for fremdriften i implementeringen af partnerskabsaftalen om vækst og erhvervsudvikling fra 2007 og tillægsaftalen fra 2008

Initiativer (Initiativer fra tillægsaftale 2008 er markeret med "T".)	Status på aktiviteter
Tema 1. Uddannelse og arbejdskraftudbud	
1. De erhvervsrettede ungdomsuddannelser styrkes	Vækstforum (VF) har sat fokus på tilgangen til ungdomsuddannelserne i de regionale yderområder.
2. Omfanget af erhvervsrettede uddannelses-tilbud øges	Projektet "Brobygning til arbejdsmarkedet" er iværksat, hvor der gøres en særlig indsats for at inddrage ikke arbejdsmarkedsparate ledige i arbejdsstyrken.
3. Flere unge med indvandrerbaggrund fuldfører en påbegyndt erhvervsuddannelse	Fastholdelskaravanen er en del af dette initiativ, og der udarbejdes indsats og handleplan. Der er iværksat to projekter, herunder et projekt om at øge optaget på videregående uddannelser gennem kommunikation med de unge uden for det formelle system og på de unges præmisser.
4. Indsats for flere praktikpladser	Der arbejdes videre med udvikling af initiativet.
5. Styrkelse af undervisnings- og videncmiljøer inden for de videregående uddannelser	Der er iværksat fire projekter, herunder udvikling af en biotek-studieretning i gymnasiet og udvikling af innovative undervisningsmetoder på HTX, STX og HHX.
6. Samarbejde om den regionale udmøntning af nationale uddannelsesindsatser	Regionsrådet har nedsat et Regionalt Ungdomsuddannelses Råd, der bl.a. rådgiver politikerne i spørgsmål af uddannelsespolitisk interesse. I forbindelse med de nye EUD-indgange var Regionsrådet i dialog med alle erhvervsuddannelserne om de enkelte skolers udbud, og Regionsrådet indgik som høringspart i fht. UVM. UVMs indsatsområde om regional udbudsdekning af videregående uddannelser har i 2008 medvirket til udmøntningen af en selvstændig hovedmålsætning "Uddannelse til flere" i samtlige udviklingskontrakter for professionshøjskolerne.
7. Efter- og videreuddannelses-tilbud til personer, som mangler grundlæggende færdigheder, eller som har behov for opkvalificering	Der er iværksat fire projekter, herunder uddannelse af buschauffører og etablering af et offshore uddannelsescenter.
8. Samarbejde om erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitikken	Der er udviklet en fælles overvågningsmodel i samarbejde mellem Vækstforumsekretariatet, beskæftigelsesregioner, Arbejdsmarkedsstyrelsen og Erhvervs- og Byggestyrelsen. Beskæftigelsesregionen og Region Syddanmark har indgået en samarbejdsaftale om bl.a. analyser af uddannelsesbalancer.
9. Regional matchmaking	VF har med "Alu-kompetenceudvikling" iværksat et initiativ, der blandt andet skal udvikle konkrete kompetenceudviklingsplaner i relation til fremtidens forventede fleksibilitet og innovation blandt medarbejdere i virksomhederne.
10. Tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft T	Der er nedsat en tværministeriel taskforce og udarbejdet analyse af barrierer for international rekruttering samt løsningsforslag. Mentornetværket, der skal gennemføre fastholdelses- og integrationsaktiviteter, er sat i udbud, og prækvalifikation fandt sted i november 2008. Et projekt om efteruddannelse og ledelse i forhold til udenlandsk arbejdskraft er iværksat.
Tema 2. Bedre vækstvilkår for nye og mindre virksomheder	
11. Styrket kvalitets- og kompetenceløft i rådgivningsindsatsen	Der er etableret et væksthuse. Væksthuse og region samarbejder om tilbud til en specialiseret iværksætterindsats. Væksthuse er etableret som knudepunkt for en styrket rådgivningsindsats. Global Entrepreneurship Week gentages i 2009.

12. Specialiserede rådgivningstilbud	Der er gennemført en række kompetenceudviklingsforløb for væksthusets medarbejdere, etableret Early Warning-ordning, indgået aftale om ambassadørordninger, lanceret IP-intropakke og kompetenceudvikling i samarbejde med Danmarks Eksportråd.
13. Styrket adgang til kapital	Der er iværksat nationalt projekt om Proof of Business. Der er indgået aftaler om tidlig forretningsudvikling og adgang til rådgivning om finansiering. Vækstforum vil forsøge at afklare udfordringer i forhold til at skaffe risikovillig kapital. Der er afsat midler til indskud i en iværksætterfond i Vestdanmark for 2009-2010.
14. Vækstiværksættere inden for klynger	Der er iværksat tre projekter, herunder et eliteprogram for innovative vækstvirksomheder, der har vist særligt potentiale. Der er udarbejdet en analyse af klynger i regionen, VF vil udarbejde særlige initiativer for vækstiværksættere og spirende klynger.
15. Flere spin-off virksomheder	Projektet "Spin-off Factory" er iværksat for at udbrede spin-off aktiviteter – med særligt fokus på SMV'ere og virksomheder indenfor regionens klynger.
16. Iværksætterkultur i uddannelsessystemet	Der er iværksat et projekt om udvikling af innovative studieformer og et om kreative læreprocesser i gymnasiet. Der er nedsat en fokusgruppe om udvikling af initiativet, og operatør til en koordineret indsats er søgt.
17. Netværkssamarbejde om læring	Der er iværksat et projekt omhandlende parallel pædagogik.
18. Specialiserede rådgivningstilbud T	Region og væksthushus arbejder på at udvikle særlige initiativer for vækstiværksættere. Der er etableret tilbud til vækstiværksættere inden for klima og energiområdet, indgået aftaler om udvikling af cleantech-virksomheder og ambassadørordning om miljøeffektiv teknologi.
19. Uddannelse i iværksætteri T	Staten arbejder på en struktur for uddannelsen, og VF inviteres til at deltage.
Tema 3. Innovation	
20. Brugerdriven innovation	Der er iværksat to projekter; et om bedre måltider på sygehuse, og et om udvikling og design af el-bil-infrastruktur med henblik på at få succes med el-bilen i Danmark. Flere andre projekter er under forberedelse.
21. Vækstforum som samarbejdspart	Der er iværksat fire netværkssamarbejder. Rundbordsamtaler med RTI og VF formandskaber er afholdt. Der er sket om afklaring af samarbejdsområder med FI. Sammen med RTI vil VF skabe overblik over statslige og regionale innovationssystemer.
22. Strategisk forskning	Der bliver udbudt 1 mia. kr. i 2009 til strategisk forskning inden for en række områder, heriblandt, sundhed, energi, miljø og fødevarer, som forskningsinstitutioner og virksomheder over hele landet kan søge.
23. Det regionale klyngefokus	Udarbejder regionalt klyngeprogram, der skaber fælles ramme for regionens klyngeaktiviteter. Til understøttelse er etableret et forum for nøglepersoner. Der er gennemført to kursusforløb og igangsat en klyngeanalyse. Etablering af RegX, som international videncenter for klyngeudvikling/open-innovation.
24. Klynger T	Dannelse af bredt forankret konsortium (velfærdsteknologi.nu) bestående af regionale aktører med kompetencer indenfor feltet. Analyse af arbejdskraftbesparende teknologier som forretningsområde. Regeringen har tilvejebragt et fælles videngrundlag for klyngearbejdet.
25. Arbejdskraftbesparende teknologier T	Der er afholdt indledende møde og etableret pulje til fremme af de erhvervsmæssige potentialer heri. Der er løbende dialog med Sundhedsstaben for at identificere potentielle initiativer.

26. Virksomhedsrettet innovationspolitik T	Der er afholdt møde om den virksomhedsrettede innovationsstrategi og indgået strategisk samarbejdsaftale med RTI.
Tema 4. Videnspredning	
27. Styrket videnspredning mellem universiteter og erhvervsliv	Projektet "Viden til Vækst", som er rettet mod at øge virksomhedsrelaterede studentaktiviteter og andelen af studerende der samarbejder med virksomheder, er iværksat. VTU har igangsat to nye virkemidler – forskningskupon og videnkupon – der skal styrke videnspredningen mellem universiteter og SMV'er.
28. Regionale innovationsagenter	Sekretariatet deltager i følgegruppe. I 2008 har der været 401 virksomhedskontakter.
29. Teknologimatch	"Rapport om Teknologimatch" udarbejdes til afdækning af behov hos regionale udbydere og kunder.
30. Netværk og matchmaking	Projekt "Syddansk Forskerpark" er iværksat med formål at identificere og facilitere netværk mellem forskere og virksomheder i regionen.
31. Syddansk Akademikersatsning	Fem projekter er iværksat, bl.a. et om pionerer i ingeniørfaget og et om etablering af eksperimentzoner for tværfaglig indsigt og samarbejde.
Tema 5. Markedsføring af Danmark – tiltrækning af investeringer og turisme	
32. Tiltrækning af udenlandske virksomheder	Vestdansk Investeringsfremme er etableret i samarbejde med Region Midtjylland, Region Nordjylland og Danmarks Eksportråd/Invest in Denmark.
33. Styrkelse af Danmark som turistmål og konferencevært	Fonden Syddansk Turisme er etableret. Koordineringsmøder mellem vækstforum og Syddansk Turisme afholdes jævnligt for at sikre samspil med handlingsplan, erhvervsudviklingsstrategi og turismestrategi. Kampagne med regionen som helårsturismedestination er gennemført.
34. Kultur og oplevelsesøkonomi	Forretningsområdet og fyrtårne er kortlagt. Syv projekter er iværksat/indstillet, herunder et om oplevelsesøkonomi i og omkring Nationalpark Vadehavet og Hærvejen som moderne oplevelsesrum
35. Kreative og kommercielle kompetencer	Der er udarbejdet en kortlægning af kreative og kommercielle kompetencer inden for oplevelsesøkonomien i regionen, og der har været afholdt fokusgruppemøde og interviews i den forbindelse.
36. Turisme T	VF har mødet med VisitDenmark om den fælles strategi for dansk turisme.
37. Oplevelsesøkonomi T	Der er udnævnt en oplevelseszone, modezonen, for hele Danmark, og der er nedsat en bestyrelse for center for kultur- og oplevelsesøkonomi.
Tema 6. Energi	
38. Samarbejde om fremme af vedvarende energi	Projektet "Intelligent energihåndtering i væksthuse" er iværksat. Gartneriet Hjortebjerg opbygger et demonstrationshus på 4000 m ² , som løbende kan bruges til at teste den nyeste viden. Anlægget forventes færdigt i juli 2009 og vil blive præsenteret ved forskellige lejligheder bl.a. ved en workshop i oktober 2009, samt ved FN's klimatopmøde.
39. Samarbejde om fremme af miljø- og energiteknologi	Regeringen har igangsat EUDP og et nationalt projekt. Et projekt om udvikling af værktøj til klimatjek til brug for virksomheder er i gang.
40. COP15 T	Regional deltagelse i nationale initiativer: EnergyMap, EnergyTours, Klima-DM og Erhvervskalenderen på Klimakonsortiets hjemmeside.
41. Energi T	Et af handlingsplanens forretningsområder er energi. Et projekt om udvikling af en organisationsmodel, hvor ESCO-princippet anvendes i den private bygningsmasse er igangsat.

42. Samarbejde om fremme af intelligent og effektiv energiudnyttelse T	Der er indgået aftale med regeringen om energibesparende foranstaltninger i regionens bygninger.
Tema 7. Landdistrikter og yderområderne	
43. Landdistriktsprogram: koordination med lokale aktionsgrupper	Fire initiativer om bl.a. gensidig repræsentation i hhv. VF og lokale aktionsgrupper, høring og møder er iværksat.
Tema 8. Grænseoverskridende samarbejde	
44. Partnerskabsaftale med delstatsregeringen i Kiel	Der er indgået strategi for det dansk-tyske samarbejde, som forventes vedtaget i april. Det dansk-tyske arbejdsmarkedsforum har arbejdet med gensidig anerkendelse af uddannelse. Der er igangsat en række projekter.
45. Fra grænse- til vækstregion T	Tyskerne har tilkendegivet, at de er positive overfor dansk-tysk databank og grænseregionsportal. Regeringen vil bidrage med statslig medfinansiering til strukturfondsprojekt om udvikling af databank.
Tema 9. Virksomhedernes samfundsansvar	
46. Virksomhedernes samfundsansvar T	CSR er introduceret for væksthuset, som formidler til virksomhederne.